

Sygn. akt. I C 624/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego (del. do SO) Piotr Czerny

Protokolant: Rafał Marczuk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 listopada 2014 roku w Lublinie

sprawy z powództwa C. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych z siedzibą w W.

o zapłatę zadośćuczynienia w kwocie 50.000,00 zł

oddala powództwo o zapłatę zadośćuczynienia w kwocie 50.000,00 zł.

Sygn. akt I C 624/14

UZASADNIENIE

W treści pisma procesowego z dnia 17 października 2013 r. nazwanego „odwołaniem” C. S. domagała się zasądzenia na swoją rzecz od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. odszkodowania w kwocie 100.000,00 zł za naruszenie dóbr materialnych, moralnych i zdrowotnych. (k. 5-6)

W piśmie procesowym z dnia 30 maja 2014 r. powódka sprecyzowała, że domaga się zasądzenia od pozwanego zadośćuczynienia w kwocie 100.000,00 zł za naruszenie dóbr materialnych, moralnych i zdrowotnych na podstawie prawa polskiego, tj. art. 77 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 19 § 1 k.p.c., art. 244 § 1 i 2 k.p.c., art. 422 k.c., art. 429 k.c. W uzasadnieniu powódka wyjaśniła, że od 23 lat organ rentowy skutecznie zaniżał jej rentę, a następnie emeryturę. (k. 34-35)

W odpowiedzi na pozew pozwany domagał się oddalenia powództwa w zakresie żądania zadośćuczynienia. (k. 111 i n.)

W toku rozprawy w dniu 26 listopada 2014 r. powódka sprecyzowała, że tytułem zadośćuczynienia domaga się zasądzenia od pozwanego kwoty 50.000,00 zł. Jednocześnie powódka wskazała, że omawiane roszczenie wywodzi z przepisów prawa cywilnego. (k. 161v-162)

Co do pozostałych roszczeń nastąpiło prawomocne umorzenie postępowania lub odrzucenie pozwu. (postanowienia – k. 163, 165)

W toku rozprawy pełnomocnik pozwanego złożył oświadczenie, że nie domaga się zasądzenia od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu. (k. 162)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Zgodnie z dokumentacją ubezpieczeniową po rozpoznaniu złożonego w dniu 21 października 1989 r. wniosku C. S. przyznano prawo do renty inwalidzkiej od dnia 1 listopada 1989 r. Ustalając wysokości świadczenia na podstawie przedłożonej dokumentacji organ rentowy ustalił wskaźnik podstawy wymiaru w oparciu o zarobki z okresu od 1 września 1988 r. do 31 sierpnia 1989 r. W odpowiedzi na złożony przez powódkę wniosek, decyzją z dnia 30 kwietnia 1991 r. ZUS przeliczył wysokość renty przyjmując nową podstawę wymiaru w wysokości 101,38%, wyliczoną w oparciu o wybrany przez stronę dochód stanowiący podstawę wymiaru składek w za okres czterech kwartałów kalendarzowych z 1990 r. (bezsporne, decyzja – k. 119)

W dniu 21 listopada 2002 r. powódka złożyła wniosek o przeliczenie renty. Decyzją z dnia 17 stycznia 2003 r. pozwany odmówił przeliczenia świadczenia. C. S. złożyła odwołanie od tej decyzji. Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 16 grudnia 2008 r. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 17. Stycznia 2003 r. w ten sposób, że przyjął wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 109,63%. (wyrok – k. 52, 120)

Na skutek apelacji C. S. Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 19 listopada 2009 r. zmienił powyższy wyrok w ten sposób, że ustalił wskaźnik wysokości podstawy świadczenia na 130,96%. W uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał, że przy rozpoznawaniu przez ZUS wniosku o podwyższenie świadczenia nie doszło do błędu po stronie ZUS, a poprawne ustalenie wysokości świadczeń nastąpiło dopiero w postępowaniu sądowym na podstawie przeprowadzonych dowodów. (wyrok z uzasadnieniem – k. 58, 126-129)

Pozwany ZUS wykonał zapadłe wyroki kolejnymi decyzjami, z dnia 19 listopada 2009 r. oraz z dnia 17 grudnia 2009 r. Powódka zaskarżyła decyzję z dnia 17 grudnia 2009 r., zgłaszając nowe żądanie dotyczące ustalenia podstawy wymiaru renty. Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 10 lutego 2012 r. odrzucił odwołanie C. S., a żądanie dotyczące ustalenia podstawy wymiaru renty w wykonaniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 19 listopada 2009 r. przekazał do rozpoznania do ZUS O/L..

Decyzją z dnia 26 marca 2012 r. ZUS wykonał w/w postanowienie Sądu, jednakże C. S. złożyła odwołanie od decyzji. Rozpoznając odwołanie od w/w decyzji Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2013 r. w pkt I oddalił odwołanie w części dotyczącej przeliczenia podstawy wymiaru i wyrównania renty od dnia 1 stycznia 1999 r. na podstawie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia wynoszącego 130,96 %, w pkt II stwierdził zaś, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie w terminie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania prawidłowej decyzji. (decyzje – k. 130, 131, wyrok – 132)

Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 31 lipca 2013 r. zmienił częściowo powyższy zaskarżony w pkt I wyrok oraz poprzedzającą go decyzję ZUS i ustalił prawo do wypłaty renty z tytułu niezdolności do pracy obliczonej przy przyjęciu wskaźnika podstawy wymiaru wynoszącego 130,96% przysługuje od dnia 1 listopada 2002 r. do 31 lipca 2006 r. (wyrok – k. 47, 134)

ZUS O/L. decyzją z dnia 5 września 2013 r. wykonał w/w wyrok Sądu Apelacyjnego i ustalił na rzecz C. S. należność za okres od 1 listopada 2002 r. do 31 lipca 2006 r. w wysokości 4.341,48 zł, a po potrąceniu zaliczki na podatek dochodowy, składki na ubezpieczenie zdrowotne dokonał na jej rzecz wypłaty kwoty 3.505,75 zł. Decyzja jest nieprawomocna, ponieważ została przez powódkę zaskarżona. (bezsporne)

W okresie toczącego się przed Sądem od 2003 r. postępowania o ustalenie wskaźnika podstawy wymiaru renty powódka C. S. od dnia 8 sierpnia 2008 r. nabyła prawo do emerytury. Decyzją z dnia 1 sierpnia 2006 r. ZUS wyliczył wysokość świadczenia, przyjmując wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynoszący 101,38%. Powódka zaskarżyła w/w decyzję, kwestionując wysokość świadczenia. Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 21 grudnia 2010 r. oddalił to odwołanie. Na skutek apelacji wniesionej przez C. S. Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 1 czerwca 2011 r. zmienił powyższy wyrok oraz poprzedzającą go decyzję i ustalił, że wypłata emerytury wyliczona według wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia wynoszącego 130,96% następuje od dnia 8 sierpnia 2006 r. i oddalił apelację w pozostałej części, a także odrzucił apelację w zakresie wypłaty wyrównania renty od 2002 r. oraz

stwierdził, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie w terminie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania prawidłowej decyzji. (wyrok – k. 43, 138)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 13 lipca 2011 r. wykonał w/w wyrok Sądu i wypłacił wyrównanie świadczenia za okres od dnia 8 sierpnia 2006 r. do 22 stycznia 2009 r. w kwocie 4.336,84 zł, przy czym poinformował powódkę, że wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 19 listopada 2009 r. zrealizowany został decyzją z dnia 17 grudnia 2009 r. Powódka zaskarżyła tę decyzję. Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem wydanym w sprawie o sygn. akt VIII U 602/12 oddalił odwołanie. Apelacja powódki od tego wyroku została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 9 maja 2013 r. (decyzja – k. 139, bezsporne)

Powyższy stan faktyczny ma charakter bezsporny i został ustalony na podstawie złożonych przez strony kserokopii lub odpisów dokumentów, które nie budziły wątpliwości co do swej zgodności z oryginałami, ani co do treści w nich zawartej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że powołane przez powódkę w piśmie z dnia 30 maja 2014 r. przepisy prawa nie stanowią samoistnej podstawy do domagania się przez C. S. zadośćuczynienia od pozwanego. W szczególności, zgodnie z treścią art. 77 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.1, (ust. 1) Każdy ma prawo do wynagrodzenia szkody, jaka została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej. (ust. 2) Ustawa nie może nikomu zamykać drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności lub praw.

Według art. 19 § 1 k.p.c., w sprawach o roszczenia pieniężne, zgłoszone choćby w zamian innego przedmiotu, podana kwota pieniężna stanowi wartość przedmiotu sporu.

Zgodnie z art. 244 k.p.c. (§ 1) Dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. (§ 2) Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do dokumentów urzędowych sporządzonych przez organizacje zawodowe, samorządowe, spółdzielcze i inne organizacje pozarządowe w zakresie zleconych im przez ustawę spraw z dziedziny administracji publicznej.

Zgodnie z art. 422 k.c. za szkodę odpowiedzialny jest nie tylko ten, kto ją bezpośrednio wyrządził, lecz także ten, kto inną osobę do wyrządzenia szkody nakłonił albo był jej pomocny, jak również ten, kto świadomie skorzystał z wyrządzonej drugiemu szkody.

Według zaś art. 429 k.c., kto powierza wykonanie czynności drugiemu, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez sprawcę przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, chyba że nie ponosi winy w wyborze albo że wykonanie czynności powierzył osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności.

Należy zatem odwołać się konkretnych przepisów materialnego prawa cywilnego dotyczących możliwości przyznania zadośćuczynienia, bo z nich powódka wywodzi swoje roszczenie (vide: oświadczenie – k. 162). W szczególności zgodnie z treścią art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Zgodnie zaś z treścią art. 448 k.c., w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. (...).

Z kolei według art. 444 § 1 k.c., w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wynikłe z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu. Natomiast zgodnie z art. 445 § 1 k.c., wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Zgodnie zaś z art. 417² k.c., jeżeli przez zgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej została wyrządzona szkoda na osobie, poszkodowany może żądać całkowitego lub częściowego jej naprawienia oraz zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, gdy okoliczności, a zwłaszcza niezdolność poszkodowanego do pracy lub jego ciężkie położenie materialne, wskazują, że wymagają tego względy słuszności.

Biorąc pod uwagę powyższe, należy stwierdzić, że żądanie przez powódkę zasądzenia od pozwanego kwoty 50.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia było nieuzasadnione i dlatego podlegało oddaleniu. Powódka nie udowodniła bowiem, aby spełnione zostały przesłanki przewidziane przez jakikolwiek przepis prawa, w szczególności podane wyżej, przewidujące możliwość przyznania pokrzywdzonemu zadośćuczynienia.

Mając powyższe na względzie, Sąd orzekł jak w sentencji.

1 Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.